

obrazni osoblyvosti [Murals of Ukraine in the world street art: Form-creation, plastic modeling, artistic-imagery peculiarities] (Doctoral dissertation). Natsionalna akademiia kerivnykh kadriv kultury i mystetstv, Ministerstvo kultury ta informatsiinoi polityky Ukrainy, Kyiv, 2021. Ukraine.

12. Dhenin M. (2021, December 6). Why public art is good for cities. YES! Media. Retrieved May 10, 2025, from <https://www.yesmagazine.org/health-happiness/2021/12/06/public-art-cities>.

13. Wai See Ong, T., & Su Hie Ting. (2024). Portraying multiculturalism in Malaysia and Singapore through murals. ASEAN Journal of Applied Linguistics, 3 (1), 60–79. Retrieved May 13, 2025, from <https://surl.li/nlcftl>

UDC 75.052:7.011.2](477)

MURALS AS AN INDICATOR OF SOCIO-CULTURAL TRANSFORMATIONS IN URBAN SPACE: GLOBAL EXPERIENCE AND THE UKRAINIAN CONTEXT

Hanna BITAIEVA – Junior Research Fellow, Department of Cultural Strategies, Initiatives, and Technologies, Institute of Contemporary Art Problems, National Academy of Arts of Ukraine

The article examines the development of mural art in the world and in Ukraine, analyzes its main functions and impact on urban space. It identifies the peculiarities of the formation of murals at the global level—from political propaganda murals of the early 20th century to contemporary street art practices that have acquired a social, aesthetic, and tourist character. Particular attention is paid to the evolution of Ukrainian mural art after 1991, in particular the rapid development of murals after 2014 in Kyiv and other cities under the influence of socio-political changes. Murals in Kyiv, Kharkiv, Mariupol, and other Ukrainian cities are analyzed in terms of their content, social messages, and impact on the community. It is shown that murals perform a number of functions (aesthetic, communicative, social, tourist-economic, ecological, cultural-educational, etc.) in the urban environment. A comparison of Ukrainian mural art practices with international ones is carried out, and common trends and differences are identified. The conclusions outline the significance of murals for the transformation of urban space and public consciousness, and identify prospects for further research in this area.

Key words: mural, street art, monumental painting, urban art, urban space, public art, community, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 10.05.2025

Отримано після доопрацювання 24.05.2025

Прийнято до друку 26.05.2025

УДК 78.087.68.031.4(477) «1943/2025» (045)

ІСТОРИОГРАФІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ХОРУ ІМ. Г. ВЕРЬОВКИ (1943-2025) У КОНТЕКСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Микита БОЛОГОВ – здобувач III науково-освітнього ступеня, кафедра культурології та медіакомунікацій, Харківська державна академія культури, Харків
<http://orcid.org/0009-0007-0103-1377>
<https://doi.org/10.35619/ucpmk.50.968>
nikitaball00@gmail.com

Досліджується історіографія функціонування хору ім. Г. Верьовки у контексті соціокультурних трансформацій, що супроводжували розвиток українського суспільства у зазначений часовий проміжок. Робиться спроба виділити, класифікувати, структурувати й проаналізувати джерельну базу, пов'язану з хором ім. Г. Верьовки в рамках соціокультурних перетворень із метою виявлення дослідницьких прогалів. Увага акцентується на недостатній вивченості танцювального аспекту та майже повній відсутності аналізу хореографічної спадщини колективу.

Ключові слова: хор ім. Г. Верьовки, історіографія, мистецька діяльність, українська культура, народне мистецтво, фольклор, танець, соціокультурні трансформації.

Постановка проблеми. Актуальність статті обумовлена потребою формування та самоусвідомлення національної ідентичності через культуру й мистецтво. Хор ім. Г. Верьовки – відомий на вітчизняній та міжнародній аренах мистецький колектив, котрий є репрезентантом української народної культури. Тому вивчення творчості хору набуває важливості для українського соціокультурного простору у період сьогодення. Через постійне інформаційне поповнення історіографія колективу потребує комплексного вивчення й аналізу задля встановлення ступеня дослідження діяльності хору ім. Г. Верьовки, а також виокремлення малодосліджених чинників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різноманітні питання, пов'язані так чи інакше з функціонуванням та діяльністю хору ім. Г. Верьовки перебувають у полі зору українських дослідників. Ранній етап становлення колективу вивчають Л. Ященко [25], В. Перепелюк [18], О. Скопцова [22]. Хор ім. Г. Верьовки у контексті важливих особистостей для ансамблю вивчають А. Мартинюк [14], І. Мельниченко [15], О. Горбенко [4], В. Корнійчук [13]. Репертуарну політику колективу вивчає А. Бондаренко [1], П. Павлюченко [17]. Хореографічний аспект висвітлює І. Гутник [6], [7], [8]. До періоду сьогодення звертається Є. Пронін [10].

Танцювальна складова хору має дослідницькі лакуни, що зумовлює зосередження на хореографічному аспекті.

Утім, жодної наукової розвідки у контексті комплексного підходу до історіографії хору не було знайдено. Джерельна база наукових досліджень, зазвичай, є обмеженою. Історіографія хору ім. Г. Верьовки потребує виявлення, аналізу, класифікації.

Мета статті – виокремлення, структуризація й аналіз історіографії хору ім. Г. Верьовки у контексті соціокультурних трансформацій; визначення стану вивчення хореографічного аспекту в хорі ім. Г. Верьовки.

Вклад основного матеріалу. Починаючи наукову розвідку, необхідно відмітити, що хор ім. Г. Верьовки створювався й розвивався у радянські часи, де усі соціальні, культурні, освітні й релігійні структури були під наглядом й жорсткою цензурою. Ці обставини впливали не лише на культурну політику й художню діяльність даного колективу, але й на науковців і письменників, котрі займалися вивченням творчості хору. Однак, значна частка наукових і художніх праць, написаних у радянський період, є важливою з точки зору історико-системного підходу. Складність полягає в тому, щоб раціонально осмислювати й аналізувати інформацію, а також робити відповідні висновки.

Вагома кількість наукових праць написана й у пострадянський період. У літературі цього відтинку часу з'являються й підіймаються нові питання, не висвітлені у радянський період через цензуру. Тож необхідно зосередитись й на цьому аспекті, оскільки він, по-перше, дасть змогу ширше подивитись на діяльність хору ім. Г. Верьовки, особливо на ранній стадії його розвитку, де була присутня «радянська реальність». По-друге, можна краще відстежити ті трансформації, котрі відбулись у новітній період історії України.

Історіографію хору ім. Г. Верьовки у контексті соціокультурних перетворень, умовно можна поділити на чотири групи. Перша група охоплює період керівництва Г. Верьовки та творчу діяльність митця. Друга акцентує увагу на постаті А. Авдієвського та його роботі у хорі. Третя група пов'язана безпосередньо з діяльністю хору, його особливостями у різні часові періоди. Четверта група зосереджена на хореографічному аспекті.

Запропонована класифікація допоможе дослідити хор ім. Г. Верьовки за хронологічним принципом. Біографічні, оглядові й аналітичні праці, котрі складаються з наукових джерел, публіцистики, мемуарів, архівних документів, відео та фотоматеріалів дозволять зануритись в особливості творчої діяльності та «внутрішнього життя» хору. Література, пов'язана з хореографічною тематикою хору ім. Г. Верьовки, дасть змогу зосередитись на танцювальній складовій.

До першої групи належить праця українського музикознавця-фольклориста Л. Яценка «Григорій Гурійович Верьовка» (1963 р.) [25]. У нарисі висвітлюються не лише етапи формування Г. Верьовки як композитора і митця, але й перші роки створення хору (раніше – Державний український народний хор). Л. Яценко виділяє головне завдання хору – «пропаганда народної пісні», водночас характеризує найважливішу рису його мистецької діяльності, в якій присутній «органічний взаємозв'язок пісні з танцем та інструментальною музикою» [25; 23-24]. Робота зосереджена переважно на біографічних відомостях, не занурюючись в детальний аналіз. Окрім цього, акцент робиться на пісенній складовій. Хореографічний чинник висвітлений поверхово. Однак, відомості про фундаментальні положення хору є значущими для майбутніх досліджень.

Питання становлення Українського народного хору розглянуто у книзі українського бандуриста і ветерана хору В. Перепелюка «Повість про народний хор» (1970 р.) [18]. У формі щоденникових записок автор детально описує визначні події колективу, починаючи від дня його створення і до 25-річного ювілею. Знаходячись у структурі хору, В. Перепелюк надає цінні відомості про перші концерти, поїздки за кордон, складання концертних програм та репертуару, зміни в керівництві та у виконавському складі. Аналіз даної книги потребує ретельного й критичного підходу, оскільки робота написана й опублікована у радянський період.

Стаття П. Павлюченка «Особливості репертуару українського народного хору під керівництвом Григорія Верьовки» присвячена аналізу репертуарної політики колективу у період 40-60-х років 20 століття [17]. Автор вивчає художню спадщину хору, водночас досліджуючи принципи формування пісенного репертуару. Для дослідження важливою є думка П. Павлюченка про значення й роль хору ім. Г. Верьовки у розвитку професійного народного хорового мистецтва й української народної культури. Однак, у праці відсутні відомості про танцювальний аспект.

Питання становлення народного художнього мистецтва на прикладі хору ім. Г. Верьовки розглядає О. Скопцова у статті «Новаторська діяльність Г. Верьовки як фундатора професійного народного хорового виконавства України» [22]. Праця зосереджена переважно на ранньому етапі розвитку колективу. Автор аналізує композиторський стиль Г. Верьовки, виокремлюючи його провідні ознаки: «спирання на український музичний фольклор, народну виконавську традицію та академічну традицію

обробки фольклорного мелосу» [22; 672]. Окрім цього, у статті присутні важливі відомості про оркестр народних інструментів у хорі, однак інформація залишається обмеженою та оглядовою. Хореографічний аспект залишається недослідженим.

Український письменник Я. Клименко у своїй праці «Григорій Верьовка» (1972 р.) упорядкував матеріал, що базується на спогадах видатних діячів про Г. Верьовку [5]. Матеріали роботи містять часто романтизовану й суб'єктивну інформацію, тому слід ретельно підходити до аналізу книги.

Наступним вагомим дослідженням є праця українського письменника й композитора С. Козака «Григорій Верьовка» (1981 р.) [12]. У даній книзі увага зосереджена більше на біографічних даних, ніж на детальному аналізі творчості композитора, проте поданий важливий матеріал, пов'язаний з першоосновами хору ім. Г. Верьовки, тобто прописаний принцип відбору майбутніх артистів, зазначена кількість першого виконавського складу, розгляну перші виступи колективу з наданням прикладів концертних програм.

У статті О. Волосатих «Григорій Верьовка. Роки становлення» розглянуто ранній період творчої діяльності українського композитора [2]. Автор фокусується на висвітленні ключових особистісних та зовнішніх чинників, які вплинули на формування митця. Хоч робота зроблена й у фрагментарному та неструктурованому вигляді, що ускладнює її сприйняття, вона є належним базисом для досліджень, пов'язаних із тематикою даного колективу.

Цінною з точки зору унікальності інформації є збірка спогадів В. Горбатюк «Верьовка-Скрипчинська. Музикант-Педагог-Людина» (2004 р.), в якій зібрані листи-згадки про визначну постать для Українського народного хору Е. Верьовку-Скрипчинську – українського диригента, педагога, дружину Г. Верьовки [3]. Праця складається з біографічної та особистісної інформації, не занурюючись в глибокий її аналіз. Однак, порушена тематика є рідко висвітлюваною, що робить дану роботу важливою для досліджень.

Аналіз першої групи джерел, присвячених етапу становлення й функціонування хору в період керівництва Г. Верьовки, дає змогу виокремити концептуальні засади колективу, його функціональне призначення й мистецьку філософію. Цінність даних праць полягає у деталізації ранньої художньої діяльності хору, принципів формування репертуару та концертних програм, добору виконавців. Вивчені роботи підкреслюють значущість Г. Верьовки для розвитку українського народного мистецтва, розкриваючи його особистість як професійного композитора, митця та культурного діяча. Матеріали першої джерельної групи становлять вагомий базис для досліджень про хор ім. Г. Верьовки, незважаючи на брак висвітлення танцювальної тематики.

До другої групи належить книга І. Мельниченко «Непереспівана мелодія душі» (2023 р.), в якій авторка розкриває іншу визначну особистість для українського народного музичного мистецтва й для хору ім. Г. Верьовки [15]. І. Мельниченко подає матеріал у ретроспективній формі, описуючи 50-ти річний період історії хору ім. Г. Верьовки під керівництвом А. Авдієвського. Книга хоч і не є науковою монографією, однак надає важливу інформацію, що допомагає встановити ціннісні орієнтири колективу у радянський та пострадянський періоди.

Змістовною та інформативною є книга українського письменника й журналіста В. Корнійчука «Портрет хору з мозаїки» (2012 р.) [13]. Робота є однією з найвизначніших праць про А. Авдієвського, в якій автор у формі спогадів, інтерв'ю і роздумів ретельно досліджує постать «Маестро», підіймаючи низку питань, що стосуються біографії та творчої діяльності митця. В. Корнійчук намагається передати атмосферу внутрішнього життя колективу, а також розкриває важливі аспекти функціонування хору в радянському соціокультурному просторі. Праця є допоміжним джерелом для реконструкції історії колективу. Попри значну фактографічну цінність для дослідження, книга написана у публіцистичному стилі, що знижує її академічну строгість, а також має неструктурований принцип, що ускладнює її сприйняття.

Стаття О. Горбенка «Хормейстерська діяльність Анатолія Авдієвського: поєднання народно та академічної манер співу» присвячена початковому етапу роботи А. Авдієвського з хором ім. Г. Верьовки [4]. Зазначене дослідження розкриває процес формування і особливості створення синтезу народності та академічності у хорі. О. Горбенко наголошує, що «А. Авдієвський безпосередньо був причетний до важливих перетворень у хоровому колективі» [4; 120]. Хоча стаття й зосереджена виключно на пісенному аспекті, проте інформація щодо новацій і трансформацій у хорі ім. Г. Верьовки може бути цінним матеріалом у подальших дослідженнях.

У книзі М. Русинського «Швидкоплинність» (2022 р.) розглянуті події 1994 року, коли хор ім. Г. Верьовки з гастрольним туром поїхав до Франції на міжнародний фестиваль фольклору [21]. У формі спогадів автор (артист оркестрової групи хору) висвітлює особливості внутрішнього життя колективу. Поточна праця допомагає сформувати уявлення про діяльність хору наприкінці ХХ століття та які зміни відбулись зі здобуттям державної незалежності України. Книга не претендує на науковість, однак вона висвітлює важливий часовий проміжок та містить цінну вищезазначену інформацію для майбутніх досліджень.

У статті «Постать академіка Анатолія Авдієвського і обрії української музичної культури

сьогодення» А. Мартинюк робить спробу осмислити значення митця для української хорової культури в культурно-історичному контексті [14]. Робота має структурований академічний вигляд, що дозволяє автору чітко репрезентувати особистість А. Авдієвського. Цінними для досліджень є свідчення А. Мартинюка щодо основних тенденцій композитора у хорі ім. Г. Верьовки – це «прагнення зберегти найбільш цінні мистецькі здобутки колективу і пошуки нових шляхів» [14; 39].

Постать композитора А. Авдієвського та його роль для хору ім. Г. Верьовки також досліджували С. Дубровін [9], Н. Регеша [19], В. Ткачук [24], М. Славинський [23], Л. Касян [11].

Друга джерельна група, котра охоплює період функціонування хору ім. Г. Верьовки під керівництвом А. Авдієвського, допомагає скласти уявлення щодо діяльності та культурної політики колективу у даний часовий проміжок. Обрана література дозволяє сформувати життєвий і творчий портрет А. Авдієвського, дослідивши особливості його композиторського стилю та внесок в Український народний хор. Окрім цього, джерела другої групи містять важливі відомості про перехідний і трансформаційний етап, коли колектив позбувається впливу системи радянського устрою. Хоч частина проаналізованої літератури й не має наукового характеру та, зазвичай, характеризується малодослідженою хореографічною складовою, у ній підіймається тематика новацій і змін, що може бути актуальним для подальших досліджень у контексті соціокультурних трансформацій.

До третьої джерельної групи належить стаття О. Рожка «Хор, овіяний народною любов'ю», присвячена хору ім. Г. Верьовки та основним етапам творчого становлення колективу [20]. Автор висвітлює ключові аспекти розвитку ансамблю, виокремлюючи вагому роль керівників – Г. Верьовки та А. Авдієвського. Попри відсутність глибокого аналізу та наукової структури, стаття може слугувати допоміжним матеріалом для вивчення сучасного ставлення до діяльності та спадщини хору ім. Г. Верьовки в українському культурному просторі.

А. Бондаренко у статті «Репертуар хору імені Верьовки: жанрова і стильова еволюція» розглядає динаміку змін репертуарної політики Українського народного хору [1]. На прикладі діаграми він демонструє розподіл репертуару хору ім. Г. Верьовки за жанрами, аналізуючи їх співвідношення один до одного. Робота є цінним джерелом, оскільки автором не тільки перераховані зміни, але й пояснені причини трансформацій у контексті культурних і політичних обставин.

Низку важливих питань, пов'язаних із функціонуванням хору ім. Г. Верьовки у сучасний період, висвітлено в інтерв'ю З. Корінця (художній керівник хору 2016-2021 рр.) інтернет-джерелу UKRINFORM [26]. У ньому розкривається ряд культурних, політичних, економічних, мистецьких і соціальних чинників, котрі відображають погляд керівника на глобальні зміни у колективі. Попри публіцистичний стиль, інтерв'ю містить цінні відомості щодо трансформацій в хорі в умовах періоду Незалежності України.

Офіційна YouTube-сторінка хору ім. Г. Верьовки має чималу кількість відеоматеріалів, пов'язаних із концертною діяльністю колективу, а також являє значний обсяг архівних матеріалів (записи концертів, репетицій, окремих танцювальних постановок, інтерв'ю, пісенний та музичний матеріал та ін.) [28]. Цінність даного інтернет-ресурсу для дослідження полягає в наявності записів танцювальних номерів та вокально-хореографічних композицій, котрі допоможуть зрозуміти характерну стилістику й проаналізувати особливості, притаманні балетній групі хору ім. Г. Верьовки. Також відеоматеріал дозволить провести порівняльний аналіз між танцями у різні часові періоди задля виокремлення внутрішніх трансформацій у колективі.

У документальному фільмі Є. Проніна «Хор Григорія Верьовки» (2025 р.) висвітлено низку питань, що стосуються діяльності Українського народного хору [10]. Окрім загальновідомих біографічних даних, стрічка акцентується на сучасному періоді функціонування колективу та його особливостях. Дане джерело допоможе уточнити культурну політику колективу нині, виокремити цінності, що популяризуються хором та прослідкувати за соціокультурними трансформаціями доби сучасності на прикладі народного ансамблю.

Офіційні сторінки хору ім. Г. Верьовки у соціальних мережах Instagram [27] та Facebook [16] слугують допоміжними джерелами. Вони є певним архівом, де зберігається матеріал щодо поточного функціонування колективу. Дані інтернет-ресурси систематично доповнюються новинами, котрі стосуються репертуарних оновлень та інновацій, тенденцій культурної політики, а також внутрішніх подій, пов'язаних з життям хору. Окрім цього, соцмережеві платформи є актуальними джерелами для вивчення аспектів репрезентації діяльності колективу у контексті цифрової епохи.

Аналіз третьої джерельної групи, присвяченої специфіці функціонування й механізмам роботи хору ім. Г. Верьовки, дає змогу прослідкувати за динамікою еволюції колективу в українському соціокультурному просторі. До проаналізованих робіт належать наукові та публіцистичні праці, а також інші інформаційні ресурси, котрі складаються з інтернет-джерел, соцмереж, документалістики. Обрана література до того ж акцентується на новітньому періоді, досліджуючи трансформаційні процеси у колективі, адаптацію до нової реальності та проблеми сучасності. Хореографічний

складовій у дослідженнях приділяється другорядна роль, що робить її недостатньо вивченою.

До четвертої джерельної групи належать статті І. Гутник, присвячені танцювальній тематиці в хорі ім. Г. Верьовки [6], [7]. Роботи спрямовані на вивчення особистості О. Гомона (головний балетмейстер хору в 1981-2003 рр.) та аналізі його творчої діяльності. Авторка досліджує вплив і значення митця у контексті українського сценічного танцювального мистецтва.

Стаття І. Гутник «Олександр Колосок – соліст танцювальної групи заслуженого українського народного хору ім. Г. Верьовки» висвітлює представників балетного цеху, котрі мали змогу працювати на ранній стадії розвитку колективу (60-80-ті роки ХХ ст.) [8]. Окрім біографічних даних, робота містить актуальну інформацію щодо особливостей відбору артистів балету у зазначений період, що дає змогу виокремити тогочасні хореографічні орієнтири і норми у хорі ім. Г. Верьовки.

Праці І. Гутник є важливою підставою для майбутніх досліджень, оскільки акцентовані безпосередньо на танцювальній тематиці, а також дозволяють сформулювати уявлення про хореографічні аспекти в різні часові проміжки. Незважаючи на певну інформаційну поверховість, описані статті допоможуть провести порівняльний аналіз танцювальних особливостей у радянський та пострадянський періоди і звідси виділити трансформаційні процеси у балетній групі.

Четверта джерельна група обмежується вищезазначеними працями. У зв'язку з недостатньою розробленістю хореографічного аспекту хору ім. Г. Верьовки дана тематика залишається актуальною для подальших досліджень.

Висновки. Проаналізувавши історіографію хору ім. Г. Верьовки, а також здійснивши спробу її структуризації і класифікації, акцентуючись на танцювальному аспекті, можна зробити висновок, що зазначений колектив є популярним серед науковців, істориків, письменників, режисерів. Більшість літературних джерел написані у публіцистичному стилі, однак є й наукові праці, а також документалістика й архівні матеріали. Тематика джерельної бази може бути різноплановою й залежати від мети дослідника. Роботи здебільшого зосереджені на пісенному аспекті хору, а танцювальний та інструментальний залишаються малодослідженими.

Розглянута література дозволяє комплексно вивчити історію хору, а також сформулювати уявлення щодо його філософії, цінностей, традицій, основних принципів і засад у різні періоди функціонування колективу. Окрім цього, в сукупності інформаційна база дослідження допомагає сфокусуватись на сучасному періоді та з'ясувати поточний стан розвитку хору, виокремити особливості його діяльності, адаптацію до реалій та проблем сьогодення, а також трансформаційні процеси та їх причинно-наслідкові зв'язки.

Список використаної літератури

1. Бондаренко А. Репертуар хору імені Верьовки: жанрова і стильова еволюція. *Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації* : Матеріали Міжнар. наук. конф., м. Івано-Франківськ, 2 листоп. 2022 р. Вінниця, 2022. С. 260–262.
2. Волосатих О. Григорій Верьовка. Роки становлення. *Наук. вісник Нац. муз. акад. України ім. ПП Чайковського*. 2014. № 112. С. 139–156.
3. Горбатюк В. Верьовка-Скрипчинська. Київ : Вадим Карпенко, 2004. 110 с.
4. Горбенко О. Хормейстерська діяльність Анатолія Авдієвського: поєднання народної та академічної манер співу. *Часопис Нац. муз. акад. України ім. ПП Чайковського*. 2019. № 2 (43). С. 118–130.
5. Григорій Верьовка. Київ : Муз. Україна, 1972. 219 с.
6. Гутник І. М. Балетмейстерська творчість Олексія Гомона в контексті народно-сценічної хореографії України. *Танцювальні студії*. 2021. Т. 4, № 2. С. 117–125. URL: <https://doi.org/10.31866/2616-7646.4.2.2021.249287> (дата звернення: 19.05.2025).
7. Гутник І. Хореографічні твори Олексія Гомона в репертуарі ансамблів народного танцю України. *Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку (напрям: мистецтвознавство)*. 2021. № 36. С. 57–63. URL: <https://doi.org/10.35619/ucrp.vi36.410> (дата звернення: 24.05.2025).
8. Гутник І. Олександр Колосок - соліст танцювальної групи заслуженого українського народного хору ім. Г. Верьовки. *Мистецтвознавчі зап.* 2020. № 38. С. 64–68. URL: <https://doi.org/10.32461/2226-2180.38.2020.222084> (дата звернення: 23.05.2025).
9. Дубровін С. Полонить душу пісня українська. *Віче*. 2011. № 9. С. 60–61.
10. Євген Пронін. ХОР ГРИГОРІЯ ВЕРЬОВКИ, 2025. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=gk1ljVFBDFM> (дата звернення: 22.05.2025).
11. Касян Л. Твердиня національного мистецтва (до 70-річчя Національного заслуженого академічного українського народного хору ім. Г. Верьовки). *Архіви України*. 2013. № 4. С. 165–175.
12. Козак С. Д. Григорій Верьовка : біогр. повість. Київ, 1982. 232 с.
13. Корнійчук В. Маєстро Анатолій Авдієвський. Портрет хору з мозаїки. Київ : Криниця, 2012. 496 с.
14. Мартинюк А. Постать академіка Анатолія Авдієвського і обрії української музичної культури сьогодення. *Українознавчий альм.*, 2014. № 16. С. 36–41.

15. Мельниченко І. Непереспівана мелодія душі: 50 років - разом із славетним хором імені Григорія Верьовки. Київ : Парлам. вид-во, 2023. 280 с.
16. Національний Заслужений Академічний Український Народний хор ім. Г. Верьовки. *Facebook*. URL: <https://www.facebook.com/share/1XbH3NDZCp/?mibextid=wwXIfr> (дата звернення: 22.05.2025).
17. Павлюченко П. Г. Особливості репертуару українського народного хору під керівництвом Григорія Верьовки. *Молодий вчений*. 2018. № 2 (54). С. 547-549.
18. Перепелюк В. М. Повість про народний хор. Київ, 1970. 260 с.
19. Регеша Н. Л. Творчий доробок Анатолія Авдієвського в контексті українського хорового мистецтва. *Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство»*. 2016. № 35. С. 138–146. URL: <https://doi.org/10.31866/2410-1176.35.2016.158253> (дата звернення: 01.05.2025).
20. Рожок О. Хор, овіяний народною любов'ю. *Часопис Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського*. 2014. № 3. С. 116–123.
21. Русинський М. Швидкоплинність. Луцьк : Вол. друк., 2022. 140 с.
22. Скопцова О. Новаторська діяльність Г. Верьовки як фундатора професійного народного хорового виконавства України. *Молодий вчений*. 2017. № 11 (51). С. 670–673.
23. Славинський М. Маестро. 16 серпня Героєві України Анатолію Авдієвському виповнюється вісімдесят років. *Віче*. 2013. № 15. С. 66–67.
24. Ткачук В. Методи Анатолія Авдієвського в роботі з хоровим колективом. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти*. 2018. № 25. С. 103–106.
25. Яценко Л. Григорій Гурійович Верьовка. Київ : Мистецтво, 1963. 62 с.
26. Ukrinform. Зеновій Корінець, керівник Національного хору ім. Г.Верьовки. *Укрінформ - актуальні новини України та світу*. URL: <https://www.ukrinform.ua/amp/tubric-culture/2539027-zenovij-korinec-kerivnik-nacionalnogo-horu-im-gverovki.html> (дата звернення: 10.05.2025).
27. Veryovka. *Instagram*. URL: <https://www.instagram.com/veryovka?igsh=MXdqdzdYnUwbDRqbA==> (дата звернення: 22.05.2025).
28. Veryovka. *Youtube*. URL: <https://youtube.com/@veryovka?si=JTDcfXV6clb9fCI> (дата звернення: 21.05.2025).

Reference

1. Bondarenko A. Repertuar khoru imeni Verovky: zhanrova i stylova evoliutsiia. *Naukovyi prostir: aktualni pytannia, dosiahnennia ta innovatsii : Materialy Mizhnar. nauk. konf.*, m. Ivano-Frankivsk, 2 lystop. 2022 r. Vinnytsia, 2022. S. 260–262.
2. Volosatykh O. Hryhorii Verovka. Roky stanovlennia. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi muzychnoi akademii Ukrainy imeni PI Chaikovskoho*. 2014. № 112. S. 139–156.
3. Horbatiuk V. Verovka-Skrypchynska. Kyiv : Vadym Karpenko, 2004. 110 s.
4. Horbenko O. Khormeister'ska diialnist Anatolii Avdiievskoho: poiednannia narodnoi ta akademichnoi maner spivu. *Chasopys Natsionalnoi muzychnoi akademii Ukrainy imeni PI Chaikovskoho*. 2019. № 2 (43). S. 118–130.
5. Hryhorii Verovka. Kyiv : Muz. Ukraina, 1972. 219 s.
6. Hutnyk I. M. Baletmeisterska tvorchist Oleksiia Homona v konteksti narodno-stsenichnoi khoreohrafiï Ukrainy. *Tantsiuvalni studii*. 2021. Т. 4, № 2. S. 117–125. URL: <https://doi.org/10.31866/2616-7646.4.2.2021.249287> (data zvernennia: 19.05.2025).
7. Hutnyk I. Khoreohrafichni tvory Oleksiia Homona v repertuari ansambliv narodnoho tantsiu Ukrainy. *Ukrainska kultura : mynule, suchasne, shliakhy rozvytku (napriam: mystetstvoznavstvo)*. 2021. № 36. S. 57–63. URL: <https://doi.org/10.35619/ucpm.vi36.410> (data zvernennia: 24.05.2025).
8. Hutnyk I. Oleksandr Kolosok - solist tantsiuvalnoi hrupy zasluozenoho ukrainskoho narodnoho khoru im. H. Verovky. *Mystetstvoznavchi zapysky*. 2020. № 38. S. 64–68. URL: <https://doi.org/10.32461/2226-2180.38.2020.222084> (data zvernennia: 23.05.2025).
9. Dubrovin S. Polonyt dushu pisnia ukrainska. *Viche*. 2011. № 9. S. 60–61.
10. Yevhen Pronin. KhOR HRYHORIIA VEROVKY, 2025. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=gk1ljVFBDFM> (data zvernennia: 22.05.2025).
11. Kasian L. Tverdnyia natsionalnoho mystetstva (do 70-richchia Natsionalnoho zasluozenoho akademichnoho ukrainskoho narodnoho khoru im. H. Verovky). *Arkhivy Ukrainy*. 2013. № 4. S. 165–175.
12. Kozak S. D. Hryhorii Verovka : biohr. povist. Kyiv, 1982. 232 s.
13. Korniiichuk V. Maestro Anatolii Avdiievskiy. Portret khoru z mozaiky. Kyiv : Krynytsia, 2012. 496 s.
14. Martyniuk A. Postat akademika Anatolii Avdiievskoho i obrii ukrainskoi muzychnoi kultury sohodennia. *Ukrainoznavchyi almanakh*. 2014. № 16. S. 36–41.
15. Melnychenko I. Neperespivana melodiia dushi: 50 rokiv - razom iz slavetnym khorom imeni Hryhorii Verovky. Kyiv : Parlam. vyd-vo, 2023. 280 s.
16. Natsionalnyi Zasluzhenyi Akademichnyi Ukrainyski Narodnyi khor im. H. Verovky. Facebook. URL: <https://www.facebook.com/share/1XbH3NDZCp/?mibextid=wwXIfr> (data zvernennia: 22.05.2025).
17. Pavliuchenko P. H. Osoblyvosti repertuaru ukrainskoho narodnoho khoru pid kerivnytstvom Hryhorii Verovky. *Molodyi vchenyi*. 2018. № 2 (54). S. 547-549.
18. Perepeliuk V. M. Povist pro narodnyi khor. K., 1970. 260 s.

20. Rehesha N. L. Tvorchiy dorobok Anatoliia Avdiievskoho v konteksti ukrainskoho khorovoho mystetstva. *Visnyk KNUKiM. Serii «Mystetstvoznavstvo»*. 2016. № 35. S. 138–146. URL: doi.org/10.31866/2410-1176.35.2016.158253 (data zvernennia: 01.05.2025).
21. Rozhok O. Khor, oviianyi narodnoiu liuboviu. *Chasopys Natsionalnoi muzychnoi akademii Ukrainy imeni P. I. Chaikovskoho*. 2014. № 3. S. 116–123.
22. Rusynskyi M. Shvydkoplynnist. Lutsk : Vol. druk., 2022. 140 s.
23. Skoptsova O. Novatorska diialnist H. Verovky yak fundatora profesiinoho narodnoho khorovoho vykonavstva Ukrainy. *Molodyi vchenyi*. 2017. № 11 (51). S. 670–673.
24. Slavynskyi M. Maestro. 16 serpnia Heroievi Ukrainy Anatoliu Avdiievskomu vypovniuietsia visimdesiat rokov. *Viche*. 2013. № 15. S. 66–67.
25. Tkachuk V. Metody Anatoliia Avdiievskoho v roboti z khorovym kolektyvom. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P.Drahomanova. Serii 14. Teoriia i metodyka mystetskoï osvity*. 2018. № 25. S. 103–106.
26. Yashchenko L. Hryhorii Huriiiovych Verovka. Kyiv : Mystetstvo, 1963. 62 s.
27. Ukrinform. Zenovii Korinets, kerivnyk Natsionalnoho khoru im. H.Verovky. Ukrinform - aktualni novyny Ukrainy ta svitu. URL: <https://www.ukrinform.ua/amp/rubric-culture/2539027-zenovij-korinets-kerivnik-natsionalnogo-horu-im-gverovki.html> (data zvernennia: 10.05.2025).
28. Veryovka. Instagram. URL: <https://www.instagram.com/veryovka?igsh=MXdqdzjYnUwbDRqbA==> (data zvernennia: 22.05.2025)
29. YouTube. Veryovka. URL: <https://youtube.com/@veryovka?si=JTDcfFxV6clb9fCI> (data zvernennia: 21.05.2025).

THE HISTORIOGRAPHY OF THE VERYOVKA CHOIR'S ACTIVITY (1943-2025) IN THE CONTEXT OF SOCIOCULTURAL TRANSFORMATIONS

Mykyta BOLOGOV – postgraduate student at Kharkiv State Academy of Culture, Department of Cultural Studies and Media Communications, Kharkiv

The historiography of the functioning of the Veryovka Choir is examined in the context of the sociocultural transformations that accompanied the development of Ukrainian society during the specified time period. With the aim of revealing research gaps, an attempt is made to identify, classify, structure, and analyze the source base related to the Veryovka Choir within the framework of these sociocultural changes. Attention is drawn to the insufficient study of the dance aspect and nearly complete lack of analysis of the ensemble's choreographic heritage.

Key words: Veryovka Choir, historiography, artistic activity, Ukrainian culture, folk art, folklore, dance, sociocultural transformations.

UDC 78.087.68.031.4(477) «1943/2025» (045)

THE HISTORIOGRAPHY OF THE VERYOVKA CHOIR'S ACTIVITY (1943-2025) IN THE CONTEXT OF SOCIOCULTURAL TRANSFORMATIONS

Mykyta BOLOGOV – postgraduate student at Kharkiv State Academy of Culture, Department of Cultural Studies and Media Communications, Kharkiv

The purpose of the article is to highlight, structure, and analyze the historiography of the Veryovka Choir in the context of sociocultural transformations, and determine the state of research on the choreographic aspect of the Veryovka Choir.

Research methodology. The article applies a comprehensive approach, the method of historical-system analysis, the comparative method, the method of generalization, and the cultural method.

Results. The historiography of the Veryovka Choir in the context of sociocultural transformations has been identified. An attempt was made to classify and analyze the source base of the ensemble, relevant under current conditions. The level of thematic elaboration in scholarly discourse regarding the activity and functioning of the Veryovka Choir has been revealed, with an emphasis placed on the choreographic component.

Novelty. The article uses a comprehensive approach to studying the historiography of the Veryovka Choir. A classification and structuring of a universal source base of the ensemble is proposed, which may be relevant for any academic research related to the Veryovka Choir.

Practical significance. The article will be useful for researchers intending to investigate the thematics of the Veryovka Choir in the future. The described and analyzed historiography will allow for a more thorough study of the history, activities, and characteristics of the ensemble. In the long term, this work will serve as a supplementary material for identifying cultural transformations in Ukrainian society.

Key words: H. Veryovka Choir, historiography, artistic activity, Ukrainian culture, folk art, folklore, dance, sociocultural transformations.

Стаття надійшла до редакції 28.04.2025
Отримано після доопрацювання 16.05.2025
Прийнято до друку 20.05.2025